

6 oktober 2025

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
Digitaal via consultaties@nba.nl

Geachte lezer,

Onder verwijzing naar de consultatie van Handreiking 1109 'Accountant en Corporate Governance informatie', gepubliceerd eind augustus 2025, maken wij graag van de gelegenheid gebruik hierop te reageren. Hierbij willen wij onze dank en waardering uitspreken aan de Werkgroep 'Kracht van de Keten' voor het voorbereidende werk dat verricht is. Na het lezen van het consultatiedocument heeft PwC een aantal aanbevelingen met betrekking tot deze handreiking.

Consistente toepassing van Standaard 720

Hoewel Standaard 720 de werkzaamheden van de externe accountant bij de VOR duidelijk positioneert als een toets op aanwezigheid, verenigbaarheid en materiële onjuistheden, bestaat het risico dat over de rol van de accountant in de praktijk onduidelijkheden blijven bestaan. Dit is niet in het belang van het maatschappelijk verkeer en niet in het belang van accountants.

Om zowel voor het maatschappelijk verkeer als voor accountants de rol van de accountant bij de toetsing van de VOR concreter te maken, stellen wij voor om in de handreiking explicieter te maken welke aspecten van de controle worden betrokken bij het uitvoeren van de toets en welke afwegingen hierbij van belang zijn. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan:

- De evaluatie van het inzicht dat is verkregen in het interne beheersingssysteem van de entiteit en het proces van de entiteit om het interne beheersingssysteem te monitoren (standaard 315).

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.,
Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus
90357, 1006 BJ Amsterdam

PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam..

- De evaluatie van de van het management verkregen informatie met betrekking tot de door haar uitgevoerde fraude risicoanalyse en de wijze waarop zij op deze risico's heeft ingespeeld (standaard 240).
- De evaluatie van de verkregen informatie inzake het naleven van wet- en regelgeving (standaard 250).
- Aan de met governance belaste personen en het management gerapporteerde tekortkomingen in de interne beheersing (standaard 265).
- De evaluatie van de tijdens de controle geïdentificeerde afwijkingen (standaard 450) en de afweging in hoeverre dit het oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit beïnvloedt.

Overige opmerkingen

- In de handreiking wordt ingegaan op de toets die de accountant uitvoert op de in het bestuursverslag opgenomen VOR op basis van tijdens de controle verkregen informatie. Aan de mogelijke noodzaak om de controlestrategie te herzien als de door het management opgenomen verklaring daar aanleiding toe geeft wordt minder aandacht besteed. Wij pleiten ervoor om hier explicieter en uitgebreider aandacht aan te besteden in de handreiking. De door het bestuur beoogde bewoordingen ten aanzien van het niveau van zekerheid dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen geven, dat de operationele en compliance risico's effectief worden beheerst of het door het bestuur geformuleerde oordeel over de effectiviteit van de systemen zouden bijvoorbeeld aanleiding kunnen geven voor de accountant om aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uit te voeren.
- Op pagina 15 van het consultatiedocument wordt beschreven dat indien de accountant concludeert dat er een afwijking van materieel belang bestaat in de andere informatie die verkregen is vóór de datum van de controleverklaring en de andere informatie niet gecorrigeerd is ná communicatie met de personen belast met governance, de accountant passende maatregelen dient te nemen, inclusief de opdracht terug te geven wanneer dat overeenkomstig de van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Hoewel dit ook zo in standaard 720.18 is beschreven, worden in de toepassingsgerichte teksten belangrijke nuances beschreven, waaronder: *Teruggeven van de opdracht, in het geval teruggeven mogelijk is overeenkomstig de van toepassing zijnde wet- of regelgeving, kan passend zijn wanneer de omstandigheden rond de weigering om de afwijkingen van materieel belang in de andere informatie te corrigeren een zodanige twijfel over de integriteit van het management en de personen belast met governance oproept dat de betrouwbaarheid van de bevestigingen die van hen zijn verkregen tijdens de controle ter discussie wordt gesteld (A46)*. Dit ontbreekt in de concept-

handreiking. Wij doen de suggestie om in plaats van het kopiëren van (slechts) de tekst uit 720.18 een verwijzing op te nemen naar het relevante kader uit standaard 720.

- Op diezelfde pagina wordt de situatie omschreven dat de accountant concludeert dat er een afwijking van materieel belang bestaat in de andere informatie die verkregen is ná de datum van de controleverklaring. Deze situatie kan zich feitelijk niet voordoen. De externe accountant toetst de overige informatie in overeenstemming met Standaard 720 voorafgaand aan het verstrekken van de controleverklaring.

Mocht er naar aanleiding van onze reactie nog vragen zijn, dan zijn wij uiteraard bereid om een en ander toe te lichten.

Prof. dr. A.J. Brouwer RA

Hoofd National Office PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

arjan.brouwer@pwc.com